

**Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
Štátny archív v Košiciach**

**Obvodný úrad miestnych národných výborov v Rudníku
1945 – 1950**

Inventár

**Spracovala
Ľubica Konšťáková**

Košice 2019

**Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
Štátny archív v Košiciach**

**Obvodný úrad miestnych národných výborov v Rudníku
1945 – 1950**

Inventár

**Spracovala
Ľubica Konšťáková**

Košice 2019

ÚVOD

Prehľad vývoja pôvodcu fondu

Nariadením Predsedníctva Slovenskej národnej rady č. 26/1945 Zb. n. o národných výboroch zo 7. apríla 1945 boli národné výbory ustanovené ako miestne orgány štátnej moci a správy, čím sa definitívne zrušili župné úrady a obecné úrady. Na miestne národné výbory prešla pôsobnosť miestnej samosprávy. Okresné národné výbory prebrali kompetencie okresných úradov a čiastočne aj župných úradov. Miestne národné výbory (MNV) podliehali okresným národným výborom, a tie Slovenskej národnej rade.

Po roku 1945 národné výbory predstavovali orgány štátnej moci a správy zastupiteľského charakteru, pomocou ktorých sa mali občania zúčastňovať na riadení a správe štátu. Boli stanovené zásady, že pre každú obec sa vytvorí národný výbor a zrušia sa obecné a obvodné notárske úrady. Úradníkov zrušených notárskych úradov bolo možné preradiť do národných výborov, ak boli politicky a národne spoľahliví. Prvé riadne voľby sa uskutočnili v júni – júli 1945. Pôsobnosť MNV bola stanovená:

– dočasným organizačným poriadkom – výnos Povereníka pre veci vnútorné z 15. 11. 1945 č. 6633/2-II, ktorý bol uverejnený v úradnom vestníku pod č. 315/1945 a doplnok pod č. 636/1945,

– dočasným rokovacím poriadkom – výnos Povereníka pre veci vnútorné z 10. 12. 1945 č. 7117/1-II/1, ktorý bol uverejnený v Úradnom vestníku pod č. 362/1945,

– dočasným kancelárskym poriadkom – výnos Povereníka pre veci vnútorné z 12. 12. 1945 č. 2153/1-II/1, ktorý bol uverejnený v Úradnom vestníku pod č. 370/1945.

Vo februári 1948 boli ustanovené na návrh miestnych akčných výborov Slovenského národného frontu dočasné správne komisie, ktoré pracovali do mája 1949 a nahradili správny aparát MNV. Vládnym nariadením č. 72/1949 Zb. bola vytvorená funkcia obvodného tajomníka MNV a MNV si vybavovali svoju agendu sami. Táto funkcia bola zrušená vládnym nariadením č. 111/1951 Zb. a MNV si ustanovili vlastných tajomníkov.

Obvodné úrady MNV nahradili obvodné notárske úrady. Obvodné úrady MNV boli zrušené vládnym nariadením č. 14/1950 Zb. a MNV boli ustanovené ako vykonávatelia štátnej moci a správy. Orgánmi NV boli plénum, rada, komisie a aparát. Voľby do NV sa uskutočňovali každé štyri roky. MNV boli základným stupňom v trojstupňovej organizácii NV – MNV, MsNV, ONV (KNV).

Do obvodu Obvodného úradu miestnych národných výborov v Rudníku patrili obce Nováčany, Poproč a Rudník. Jeho úlohou bola koordinačná činnosť jednotlivých MNV v obvode. Základnou úlohou národných výborov v povojnovom období bolo odstrániť, resp. nahradiť vzniknuté škody. Ako kompenzácia mal poslúžiť i majetok skonfiškovaný „zradcom a kolaborantom“. Plánovala sa rekonštrukcia ciest, mostov, poskytovanie finančných príspevkov občanom na úhradu vojnových škôd, pridelovanie stavebného materiálu na stavbu domov a ich opravu. Bolo potrebné zabezpečiť zásobovanie obyvateľstva materiálom a potravinami, prebiehalo pátranie po zločincoch a kolaborantoch, začalo sa rozvíjať súkromné podnikanie. Obvodný úrad MNV v Rudníku ukončil svoju činnosť v roku 1950.

Vývoj a dejiny fondu

Správa registratúry sa vykonávala podľa smerníc pre spisový materiál bývalých notárskych úradov, aplikovaných v celom rozsahu aj na komplexnú agendu obvodných úradov miestnych národných výborov. Spisy boli podľa povahy členené na prezidiálne a administratívne.

Pre vyradovanie písomností obvodných úradov MNV sa využívala smernica Povereníctva vnútra číslo I/1-55.6-6/8-1953 a vyhláška Ministerstva vnútra číslo 62/1953Úl.1 zverejnené v zbierke obežníkov pre KNV č. 407/1953. Pre vyradovanie účtovných písomností sa uplatňovalo vládne nariadenie č. 30/1958 Zb. z. a príslušná vyhláška. Zároveň boli v platnosti osobitné smernice Štátneho archívu v Košiciach vydané pre vnútornú skartáciu písomností notárskych úradov (platné aj pre obvodné úrady MNV 1945 – 1950) z 28. marca. 1966 č.j. Ar-178/1966.

Spisy boli podľa povahy členené na prezidiálne a administratívne. Obvodný úrad viedol centralizovanú správu registratúry. Do registratúrnych denníkov sa zaznamenávali všetky potrebné údaje – číslo spisu, predmet podania, spôsob a dátum vybavenia. Spisy boli označované prezentačnou pečiatkou s dátumom a číslom podania. Spisy a spisové obaly sa však nevytvárali. Každé podanie, aj v tej istej veci, sa evidovalo osobitne. Spisy sa odovzdávali do registratúrneho strediska bez označenia a bez preberacích zoznamov. Materiály pôvodcu boli prevzaté do košického okresného archívu 25. marca 1969 (prír. č. 103).

Archívna charakteristika fondu

Archívny materiál bol do archívu prevzatý v neusporiadanom stave. Obsahuje administratívne protokoly a indexy, prezidiálne a administratívne spisy, účtovný materiál. Fyzická zachovalosť dokumentov je dobrá. Časové rozpätie archívneho fondu Obvodný úrad MNV v Rudníku je obdobie 1945 – 1950. Štruktúra archívneho fondu po usporiadaní a sprístupnení:

1. Spisový materiál
 - A. Registratúrne pomôcky
 - B. Spisy
 - a. prezidiálne
 - b. administratívne
2. Účtovný materiál

Spisový materiál je usporiadaný chronologicko-numericke. Inventárnou jednotkou je jeden ročník. Spisy v rámci jedného ročníka sú uložené podľa čísla spisu. Súčasťou spisového materiálu sú administratívne protokoly a indexy, pri ktorých inventárnou jednotkou je jeden ročník (kniha). Účtovný materiál tvoria účtovné písomnosti, pri ktorých je inventárnou jednotkou ročník účtovných písomností.

Register osôb, miestny a vecný register a register korporácii sa odvolávajú na inventárne číslo. Archívny fond Obvodný úrad MNV v Rudníku je usporiadaný v 4 škatuliach a meria 0,50 bm.

Rozbor obsahu fondu

Písomností obsahujú materiály, týkajúce sa akcií na zveľádovanie obcí, spolkovej činnosti, plánov rozvoja, prevodov nehnuteľností, stavebných a iných rozhodnutí.

Protokolárny záznam o vypracovaní inventára

Archívny fond Obvodný úrad MNV v Rudníku usporiadala, vnútorné vyradovanie vykonala a zinventarizovala Ľubica Konšťáková v roku 2019.

SKRATKY

ČSR	Československá republika
MNV	miestny národný výbor
OSN	Organizácia Spojených národov
UNRRA	Správa Spojených národov pre pomoc a obnovu (United Nations Relief and Rehabilitation Administration)

1. Spisový materiál

A. Registratúrne pomôcky

Inv. č.	Časový rozsah	Číslo spisu	Číslo škatule
1	1945 Administratívny protokol		
2	1947 Administratívny protokol		
3	1947 Administratívny index		
4	1949 Administratívny index		

B. Spisy

a. prezidiálne

5	1946	4 – 164	1
Zriadenie miestnych ľudových súdov (5). Periodická situačná správa (6). Reorganizácia MNV v Poproči (11). Obnova obcí z prostriedkov UNRRA (34). Obežník k odmínovacím prácam (78). Zoznam nútených správcov hospodárskych usadlostí (96). Konfiškácia podnikov v rudnianskom obvode (110). Hlásenia o legálnom prekročení hraníc (115). Zápisnica z odovzdania záverečného účtu (147). Hlásenia nedostatkov k presídľovaniu Slovákov z Maďarska (163). Návrh na konfiškáciu azbestových závodov (164). Protokol o osvedčeniach (bez č.). Evidenčné listy k súpisu Maďarov a Nemcov (bez č.).			
6	1947	61 – 217	1
Mesačné situačné správy (61). Opatrenia proti banderovcom (167). Obežník k zaberaniu bytov štátne nespoľahlivých osôb (213). Súpis reemigrantov z Maďarska (215). Odmaďarčovanie miest a dedín na Slovensku (216). Obežník k odbojovým zločkám povolaným proti banderovcom (217). Premiestňovanie zamestnancov z južného pohraničia Slovenska (bez č.).			
7	1948	20 – 78	1
Umiestnenie presídlených štátnych zamestnancov (20). Opatrenia na očistu verejných služieb (35). Opatrenia k prevedeniu národnej mobilizácie pracovných síl (78). Smernice Povereníctva vnútra na kontrolu pracovného výkonu (bez č.). Mesačné situačné správy (bez č.). Menovanie novej Miestnej správnej komisie v Poproči (bez č.).			
8	1949	21 – 41	1
Menovanie dočasnej Miestnej správnej komisie v Rudníku (21). Výnos Ministerstva techniky pre navrhovanie mostov na neštátnych cestách (41). Mesačné situačné správy (bez č.).			

b. administratívne

9	1946	413 – 2362	1
---	------	------------	---

13	1950	24 – 802	3
----	------	----------	---

Pozostalostné zápisnice po Františkovi Filčákovi, Jánovi Hegedúšovi (24, 26). Zápisnica o zriadení komisií pre pracovné sily (29). Smernice pre hľadanie pestúnskych rodín (279). Darovacia zmluva medzi Fabiánom Čapom a Annou Krupelákovou (802). Obecné svedectvá (bez č.).

2. Účtovný materiál

14	1946		4
----	------	--	---

Rozpočet. Hlavná kniha. Pokladničný denník.

15	1948		4
----	------	--	---

Hlavná kniha.

16	1949		4
----	------	--	---

Hlavná kniha.

17	1950		4
----	------	--	---

Hlavná kniha.

REGISTER OSÔB

Č

Čapo Fabián – 13

F

Filčák František – 13

H

Hegedűš Ján – 13

I

Ivanová Šarlota – 10

K

Krupel'áková Anna – 13

P

Petráš Ján – 12

Petráš Vincent – 12

Š

Šemšeiovci – 10

V

Vincze Ondrej – 12

REGISTER MIESTNY

Č

Čechy – 9

Československo – 10

M

Maďarsko – 5-6, 11

Morava – 9

N

Nováčany – 12

P

Poproč – 5, 7, 9, 10

R

Rudník – 8, 10-12

S

Slovensko – 6, 9

Z

Zakarpatská Ukrajina – 10

REGISTER VECNÝ

A

alkohol – 9

B

banderovci – 6

brannosť – 9

C

cesty – 8

Č

Červená armáda – 9

Česi – 10

D

dar – finančný – 10

denníky – pokladničné – 14

domovské listy – 9-11

E

evidenčné listy – 5

exhumácia – 9

H

hospodár – 12

hostince – 9

hranice – 5

I

index – administratívny – 3, 4

K

knihy

– hlavné – 14 – 17

– pamätné – 9

knihovníci – 9

konfiškácie – 5, 9, 10

kone – 9

kronikári – 9

kultúra – 11

L

letecká akadémia – 9

lotéria – 11

M

Maďari – 5, 6, 9, 11

majetky

- národné – 9
- poľnohospodárske – 9
- nepriateľské – 9

mlynári – 9

mosty – 8

N

národná správa, pozri správa – národná

Nemci – 5, 9

O

obce – obnova – 5

občianstvo – štátne – 12

obežníky – 5, 6

obilie – 12

obyvateľstvo

– hlásenie – 10

– súpis – 9

odboj – 6, 10

odmaďarčovanie – 6

odmínovanie – 5

opátstvo – 11

oprávnenie – živnostenské – 9

osoby

– nespoľahlivé – 6

– nezvestné – 10

– presídlené – 11

P

podpora – finančná – 11

podniky – komunálne – 12

pohraničie – 9

potraviny – 9

povolenie – stavebné – 10 - 12

pracovné sily – 7, 13

právo

– poľovné – 9

– vlastnícke – 12

presídlenci – 5

protokol – administratívny – 1, 2

R

rád – premonštrátov – 11

reemigrácia – 6, 10

reforma – pozemková – 12

reorganizácia – 5

rodiny – pestúnske – 13

roľníci – 12

rozpočet – 14

S

sirota – 11

služba – verejná – 7

spolky – 10

správa

– národná – 10, 11

správca – usadlosti – 5

súdy – ľudové – 5

svedectvá – obecné – 9, 13

Š

škody – vojnové – 9, 12

T

tabak – 9

U

účty – záverečné – 5

UNRRA – 5

úrady – 36

usadlosť – poľnohospodárska – 12

V

vojaci – 36

voľby – 9, 10

výroba – rastlinná – 9

vyvlastnenie – 10

Z

zamestnanci – 6,7

zápisnica – pozostalostná – 13

závod – azbestový – 5

zber

– surovín – 12

– odpadkov – 12

zmluva – darovacia – 13

Ž

Židia – 9

živnostníci – 12

REGISTER KORPORÁCIÍ

L

Levente – 10

M

Miestny akčný výbor v Rudníku – 11

Miestny národný výbor v Poproči – 5

Miestna osvetová rada v Poproči – 9

Miestna správna komisia v Poproči – 7

Miestny správna komisia v Rudníku – 8

Ministerstvo techniky – 8

O

Organizácia Spojených národov – 11

P

Poverenictvo financií – 9

Poverenictvo vnútra – 9-10

R

Rímskokatolícky farský úrad v Rudníku – 12

Z

Zväz brannosti – 9

Tiráž

Názov fondu:	Obvodný úrad miestnych národných výborov v Rudníku
Značka fondu:	ObÚMNV-R
Typ pomôcky:	inventár
Časový rozsah fondu:	1945 – 1950
Miesto uloženia:	Štátny archív v Košiciach, Južná trieda 82
Počet inventárnych jednotiek:	17
Počet ukladacích jednotiek:	4
Stav ku dňu:	25. 03. 2019
Fond usporiadala:	Ľubica Konšťáková
Inventár zostavila:	Ľubica Konšťáková
Počet strán:	14
Počet exemplárov:	3
Prepísala:	Ľubica Konšťáková
Zviazal:	Centrum polygrafických služieb MV SR
Inventár posúdil a schválil:	Mgr. Erik Dulovič, PhD., PhDr. Richard Pavlovič, PhD.